

4/6/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister MMZ
Staatssecretaris VWS

Deadline: 06-06-2024

Publieke Gezondheid, team
ethiek

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

Inbreng SO Zorg rond zwangerschap en geboorte

Datum Document

24-05-2024

Kenmerk

3813874-1064578-PG

Bijlage(n)

-

1. Aanleiding

U beantwoordt vragen van de Tweede Kamer die aan u gesteld zijn in het Verslag van het Schriftelijk overleg (SO) inzake de Kamerbrief over het Rapport "Dit is mijn verhaal" en reactie op de motie van het lid Grinwis c.s. over onderzoek naar de oorzaak en achtergrond van de sterke stijging van het aantal abortussen.

2. Geadviseerd besluit

Het advies is om akkoord te gaan met verzending van de antwoordbrief aan de Tweede Kamer.

De brief wordt ondertekend door de minister voor Medische Zorg (vanuit haar verantwoordelijkheid voor abortuszorg), mede namens de staatssecretaris van VWS (vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de aanpak onbedoelde en ongewenste zwangerschap).

3. Kernpunten

De oorspronkelijke aanleiding voor deze Kamervragen ligt in de jaarrapportage 2022 van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over de Wet afbreking zwangerschap. Daaruit bleek dat er in 2022 35.606 zwangerschapsafbrekingen in Nederland zijn uitgevoerd, een stijging van 4.557 (bijna 15%) ten opzichte van 2021. In uw eerdere brief aan de Tweede Kamer ging u onder andere in op de motie Grinwis c.s.¹. U heeft toen uitgelegd dat het vanwege een gebrek aan gegevens niet mogelijk is om goed onderzoek uit te voeren naar de redenen van de stijging van het aantal abortussen in 2022.

¹ Kamerstukken II 2023/24, 32 279, nr. 247

In voorliggende brief geeft u antwoord op vervolgvragen van de fracties van de PVV, GroenLinks-PvdA, VVD, NSC, D66, BBB, FVD, SGP en ChristenUnie.

Publieke Gezondheid, team ethiek

Kenmerk
3813874-1064578-PG

De vragen hebben voornamelijk betrekking op (vervolg)onderzoek naar de stijging van het aantal abortussen en de redenen van abortus, de inspanningen van het kabinet om het aantal (herhaal)abortussen te doen dalen, en de bevindingen van de eerste AVOZ-deelstudie (het rapport "Dit is mijn verhaal").

U houdt vast aan de lijn dat nog meer inzicht in de redenen voor abortus geen aanknopingspunten biedt om het aantal abortussen te verminderen. Wel blijft het kabinet inzetten op het voorkomen van onbedoelde zwangerschappen en (herhaal)abortussen. U legt uit dat in gesprekken met het veld (abortusartsen) is gebleken dat de bevindingen uit de eerste AVOZ-deelstudie niet nieuw zijn. Deze professionals werken volgens de inzichten die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen: een onbedoelde zwangerschap kan iedereen overkomen en er spelen meestal meerdere omstandigheden een rol bij het besluit voor uitdragen of afbreken van de zwangerschap.

In de brief geeft u ook aan welke onderzoeken momenteel nog lopen. Met de daarbij opgedane kennis kan beleid, zorg en ondersteuning bij onbedoelde zwangerschappen mogelijk verder worden aangescherpt.

Over één lopend onderzoek heeft u de Kamer nog niet eerder geïnformeerd: naar aanleiding van de signalen over online misinformatie over hormonale anticonceptie en een mogelijke toename van het gebruik van natuurlijke anticonceptiemethoden is Rutgers in samenwerking met het Nederlands Genootschap van abortusartsen (NGVA), abortusartsen en abortusverpleegkundigen een nieuw onderzoek gestart onder cliënten die de abortuskliniek bezoeken. Het onderzoek beoogt inzicht te krijgen in de vraag of en zo ja, welke (natuurlijke) anticonceptiemethoden vrouwen gebruikten voorafgaande aan de zwangerschap, wat hiervoor de belangrijkste redenen waren en hoe (door wie) ze daarover werden geïnformeerd. Het onderzoek is eind april 2024 gestart bij zes abortusklinieken en heeft een looptijd van drie maanden. De verwachting is dat Rutgers de resultaten rond oktober 2024 zal publiceren op haar website.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Abortus is een veelbesproken onderwerp in de maatschappij, politiek en wetenschap. Het kabinet staat pal voor toegankelijke abortuszorg en spant zich tevens in om het aantal (herhaal)abortussen te verminderen. Er is politiek veel aandacht voor de stijging van het aantal abortussen in 2022. Een meerderheid van de Kamer is geen voorstander van het verplicht registreren van de redenen voor een abortus. Op 25 januari 2024 heeft de Tweede Kamer met meerderheid van stemmen een motie (36410-XVI-90) verworpen van de leden Diederik van Dijk (SGP) en Bikker (CU). Die motie verzoekt de regering om te bewerkstelligen dat redenen voor een abortus(verzoek) worden geregistreerd en deze informatie jaarlijks geaggregeerd en geanonimiseerd openbaar wordt gemaakt via de jaarrapportages van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De antwoorden kunnen op draagvlak rekenen onder professionals uit de abortussector en onderzoekers op het vlak van onbedoelde zwangerschappen. Onder zorg en hulpverleners bestaat veel weerstand tegen het verplicht uitvragen van de redenen voor abortus omdat het stigmatisering in de hand kan werken.

Bovendien biedt meer inzicht in de redenen voor abortus geen aanknopingspunten om het aantal abortussen te verminderen.

Publieke Gezondheid, team
ethiek

Kenmerk
3813874-1064578-PG

c. Financiële en personele gevolgen
nvt.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
nvt.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De antwoorden zijn in conceptversie afgestemd met:

- Het Nederlands Genootschap van abortusartsen (NGvA)
- Huisartsen (Sekshag)
- De onderzoekers van 'Aanvullende Vragen Onbedoelde Zwangerschap' (AVOZ studie)
- FIOM
- Rutgers
- GGD-GHOR (stimuleringsregeling Gezonde Relaties & Seksualiteit)

f. Gevolgen administratieve lasten
nvt

g. Toezeggingen
Geen.

h. Fraudetoets
nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

